

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2000

z dne 18. oktobra 2022

o vpisu imena v register zajamčenih tradicionalnih posebnosti („Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ (ZTP))

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil ⁽¹⁾ ter zlasti člena 52(3), točka (b), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 50(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 1151/2012 je bil zahtevek Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljnjem besedilu: Združeno kraljestvo) za registracijo imena „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ kot zajamčene tradicionalne posebnosti (ZTP) objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾.
- (2) „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ je varianta iz družine kreše, ki se goji in nabira v tekoči vodi.
- (3) Zahtevek je bil vložen v času, ko je bilo Združeno kraljestvo država članica, ko je Združeno kraljestvo izstopilo iz Evropske unije, pa je postal zahtevek, ki ga je vložila tretja država.
- (4) Komisija je 5. februarja 2020 prejela ugovor Nemčije skupaj z utemeljenim ugovorom. Ugovor, ki ga je poslala Nemčija, je 21. februarja 2020 posredovala Združenemu kraljestvu.
- (5) Komisija je proučila ugovor Nemčije in ugotovila, da je dopusten. V ugovoru je navedeno, da zahtevek za registracijo imena ne izpolnjuje pogojev iz člena 18(1), točka (a), in 2, točka (b), Uredbe (EU) št. 1151/2012. Nemški organi menijo, da je lahko rastlinska snov divjega in gojenega izvora. Vendar je tradicionalna metoda nabiranja proizvoda v naravi v nasprotju s specifikacijo proizvoda, v kateri je kot način proizvodnje navedeno gojenje. Poleg tega je bilo poudarjeno, da rastlina raste tudi ob tekoči vodi in ne samo v vodi ter da je bila Nemčija v nasprotju s trditvami prva, ki je poznala komercialno proizvodnjo vodne kreše. Opisana metoda gojenja prav tako ne ustreza vsem metodam gojenja vodne kreše. Nemčija tudi meni, da je kemijska sestava surovega rastlinskega materiala le delno odvisna od posebne metode gojenja. Trdi, da je „vodna kreša“ splošno uporabljeno ime te rastline, kar bi lahko kazalo na generičnost imena.

⁽¹⁾ UL L 343, 14.12.2012, str. 1.

⁽²⁾ UL C 401, 27.11.2019, str. 8.

- (6) Komisija je z dopisom z dne 3. aprila 2020 zainteresirani strani pozvala, naj začneta ustrezna posvetovanja, da bi dosegli dogovor v skladu s svojimi notranjimi postopki.
- (7) Posvetovanje med Združenim kraljestvom in Nemčijo se je 30. junija 2020 zaključilo brez doseženega dogovora.
- (8) Komisija je 25. februarja 2020 prejela ugovor nizozemskega podjetja Koppert Cress B.V.
- (9) V skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) št. 1151/2012 lahko fizična ali pravna oseba, ki ima pravni interes, s prebivališčem ali sedežem v državi članici, ki ni država, iz katere je bil zahtevek posredovan, vložiti utemeljen ugovor samo pri državi članici, v kateri prebiva ali ima sedež, da se omogoči vložitev ugovora pri Komisiji s strani zadevne države članice, ugovora pa ne more vložiti neposredno pri Komisiji. Nizozemska družba Koppert Cress B. V. zato ni upravičena do vložitve ugovora neposredno pri Komisiji. Ugovor nizozemske družbe Koppert Cress B.V. se zato šteje za nedopusten.
- (10) Komisija je 26. februarja 2020 prejela ugovor Nizozemske. Ugovor, ki ga je poslala Nizozemska, je 5. marca 2020 posredovala Združenemu kraljestvu. Komisija je 21. aprila 2020 prejela utemeljen ugovor v predpisanem roku.
- (11) Komisija je proučila ugovor Nizozemske in ugotovila, da je dopusten. V ugovoru je navedeno, da zahtevek za registracijo imena ne izpolnjuje pogojev iz člena 18(1), točka (a), in 2, točka (b), Uredbe (EU) št. 1151/2012. V zvezi z metodo proizvodnje nizozemski organi zlasti menijo, da v primeru odobritve ZTP ne bo več mogoče dati v promet vodne kreše, proizvedene na drugačen način ali z uporabo drugih tehnik gojenja, kot so opisane v zahtevku za registracijo. To bi neposredno vplivalo na proizvajalce, ne glede na njihov izvor (Nizozemsko ali druge države, v katerih se goji vodna kreša).
- (12) Poleg tega je vlagateljica ugovora trdila, da je „vodna kreša“ splošno uporabljeno ime te rastline, kar bi lahko kazalo na generičnost imena. Navedla je tudi, da je lahko kreša različno velika, da se lahko uporabljajo različni načini pakiranja ter da je specifikacija proizvoda zelo podrobna in hkrati nejasna.
- (13) Komisija je z dopisom z dne 20. junija 2020 zainteresirani strani pozvala, naj začneta ustrezna posvetovanja, da bi dosegli dogovor v skladu s svojimi notranjimi postopki.
- (14) Posvetovanje med Združenim kraljestvom in Nizozemsko se je 28. septembra 2020 zaključilo brez doseženega dogovora.
- (15) Komisija je 26. februarja 2020 prejela ugovor Belgije. Ugovor, ki ga je poslala Belgija, je 5. marca 2020 posredovala Združenemu kraljestvu. Komisija je 24. marca 2020 prejela utemeljen ugovor v predpisanem roku.
- (16) Komisija je proučila ugovor, ki ga je poslala Belgija, in ugotovila, da je dopusten. V ugovoru je navedeno, da zahtevek Združenega kraljestva ogroža interese belgijskega sektorja in da zahtevek za registracijo imena ne izpolnjuje pogojev iz člena 18 Uredbe (EU) št. 1151/2012. Belgijski organi v zvezi z načinom proizvodnje zlasti trdijo, da se proizvod proizvaja komercialno na različne načine brez posebnih omejitev glede metode proizvodnje. Belgija meni, da je opis zahtevka zelo specifičen in precej nejasen ter dopušča nadaljnje razlage – za nič od tega pa ni zaželeno, da bi se uvedlo pri gojenju.
- (17) Komisija je z dopisom z dne 23. junija 2020 zainteresirani strani pozvala, naj začneta ustrezna posvetovanja, da bi dosegli dogovor v skladu s svojimi notranjimi postopki.
- (18) Združeno kraljestvo in Belgija sta v predpisanem roku dosegla dogovor, o čemer je bila Komisija obveščena 28. septembra 2020.

- (19) Združeno kraljestvo in Belgija sta sklenila, da bi bilo treba zaščititi izraza „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ (ZTP) odobriti z nekaterimi spremembami specifikacije proizvoda, vključno s spremembami opisa proizvoda, da se omogočijo različne velikosti pridelanega proizvoda, pa tudi spremembe opisa metode proizvodnje, da bi se upoštevale razlike v tradicionalnih vrstah proizvodnih gred, da bi se omogočile lokalne razlike glede najprimernejše gostote rastlin in glede načina trženja pridelanega proizvoda ter da bi se poenostavila razlika med vodno krešo in krešo, gojeno v zemlji.
- (20) Ker je dogovor med Združenim kraljestvom in Belgijo v skladu z določbami Uredbe (EU) št. 1151/2012 in zakonodajo EU, bi bilo treba upoštevati njegovo vsebino.
- (21) Informacije, objavljene v skladu s členom 50(2) Uredbe (EU) št. 1151/2012, so bile zaradi dogovora med Združenim kraljestvom in Belgijo predmet nebistvenih sprememb.
- (22) Vlagatelj zahtevka trdi, da bi bilo treba izraz „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ (ZTP) zaščititi kljub deloma brezplodnim posvetovanjem, ker izpolnjuje zahteve za registracijo ZTP in odraža tradicijo gojenja vodne kreše v tekoči vodi. Poleg tega zahtevke podpirajo belgijski, španski, francoski in portugalski proizvajalci.
- (23) Komisija je argumente, navedene v utemeljenih ugovorih nasprotnikov, obravnavala glede na določbe Uredbe (EU) št. 1151/2012, pri čemer je upoštevala rezultate posvetovanj med vlagateljem zahtevka in vlagateljicama ugovorov, ter sklenila, da bi bilo treba ime „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ registrirati.
- (24) Ugovori temeljijo na členu 21(1), točki (a) in (b), ter členu 18(1), (2) in (4) Uredbe (EU) št. 1151/2012.
- (25) Kar zadeva nezdružljivost s pogoji iz člena 21(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 1151/2012, sta vlagateljici ugovora dokazali morebitno gospodarsko škodo, ki bi jo povzročila registracija imena „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“, saj se enako ime uporablja za podobne proizvode na nemškem trgu, za katere se ne uporabljajo enake metode proizvodnje.
- (26) Kar zadeva neizpolnjevanje pogojev iz člena 18, je v skladu s členom 18(1), točka (a), in (2), točka (b), Uredbe (EU) št. 1151/2012 ime „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ upravičeno do registracije kot ZTP, če gre za proizvod, katerega način proizvodnje, predelava ali sestava ustreza tradicionalni praksi za zadevni proizvod ali živilo, in ga je mogoče registrirati, če opredeljuje tradicionalne ali posebne lastnosti proizvoda. Ugotovljeno je bilo, da se to ime že stoletja uporablja za opredelitev tega posebnega proizvoda ter označuje tradicionalne in posebne lastnosti proizvoda, saj gre za rastlino, ki se goji, raste in nabira v tekoči vodi. Zato ime izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) št. 1151/2012.
- (27) Kar zadeva trditve o generičnosti, Uredba (EU) št. 1151/2012 ne vsebuje prepovedi registracije generičnih imen kot ZTP. Vendar je v skladu s členom 18(4) navedene uredbe izključena registracija imena, ki se nanaša le na splošne trditve, uporabljene za skupino proizvodov, ali na trditve, ki jih določa posebna zakonodaja Unije. Vlagateljici ugovorov nista predložili zadostnih dokazov, da se ime za registracijo nanaša na splošne trditve, ki se uporabljajo za skupino proizvodov.
- (28) Skratka, ime, predlagano za registracijo, izpolnjuje zahteve za registracijo kot ZTP v skladu z Uredbo (EU) št. 1151/2012. Vendar je bilo dokazano, da se enako ime na nemškem trgu široko uporablja za podobne proizvode, za katere se ne uporablja enaka proizvodna metoda, kot je določena v specifikaciji proizvoda.

- (29) Zato bi moralo biti v skladu s členom 18(3) Uredbe (EU) št. 1151/2012 za razlikovanje od primerljivih proizvodov ali proizvodov, katerih ime je enako ali podobno imenu „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“, to ime po registraciji kot ZTP vedno dopolnjeno s trditvijo „izdelano po tradiciji“ države članice ali tretje države, katere tradicija proizvodnje vodne kreše se odraža v specifikaciji proizvoda. Države članice so naslednje: Belgija, Španija, Francija, Nizozemska in Portugalska. Tretja država je Združeno kraljestvo.
- (30) Zato to ime ne bi smelo biti zaščiteno kot tako, temveč le v povezavi s trditvijo „izdelano po tradiciji“ – alternativno ali kumulativno (in/ali) – Belgije, Španije, Francije, Nizozemske, Portugalske in Združenega kraljestva.
- (31) Posledično bi moralo biti ime „Watercress“ dopolnjeno s trditvijo „made following the tradition of the United Kingdom“ ali „made following the tradition of Belgium“ ali „made following the tradition of Spain“ ali „made following the tradition of France“ ali „made following the tradition of The Netherlands“ ali „made following the tradition of Portugal“ ali „made following the tradition of“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (32) Ime „Cresson de Fontaine“ bi moralo biti dopolnjeno s trditvijo „produit selon la tradition de la France“ ali „produit selon la tradition de la Belgique“ ali „produit selon la tradition de l’Espagne“ ali „produit selon la tradition des Pays Bas“ ali „produit selon la tradition du Portugal“ ali „produit selon la tradition du Royaume-Uni“ ali „produit selon la tradition de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (33) Ime „Berros de Agua“ bi moralo biti dopolnjeno s trditvijo „elaborado según la tradición de España“ ali „elaborado según la tradición de Bélgica“ ali „elaborado según la tradición de Francia“ ali „elaborado según la tradición de los Países Bajos“ ali „elaborado según la tradición de Portugal“ ali „elaborado según la tradición del Reino Unido“ ali „elaborado según la tradición de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (34) Ime „Agrião de Água“ bi moralo biti dopolnjeno s trditvijo „produzido segundo a tradição de Portugal“ ali „produzido segundo a tradição de Bélgica“ ali „produzido segundo a tradição de Espanha“ ali „produzido segundo a tradição de França“ ali „produzido segundo a tradição dos Países Baixos“ ali „produzido segundo a tradição de Reino Unido“ ali „produzido segundo a tradição de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (35) Ime „Waterkers“ bi moralo biti dopolnjeno s trditvijo „vervaardigd volgens de traditie van België“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Spanje“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Frankrijk“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Nederland“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Portugal“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Verenigd Koninkrijk“ ali „vervaardigd volgens de traditie van“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (36) Ime „Brunnenkresse“ bi moralo biti dopolnjeno s trditvijo „hergestellt nach der Tradition Belgiens“ ali „hergestellt nach der Tradition Spaniens“ ali „hergestellt nach der Tradition Frankreichs“ ali „hergestellt nach der Tradition der Niederlande“ ali „hergestellt nach der Tradition Portugals“ ali „hergestellt nach der Tradition Vereinigten Königreichs“ ali „hergestellt nach der Tradition“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.
- (37) Zato bi bilo treba dovoliti, da se imena „Watercress“, „Cresson de Fontaine“, „Berros de Agua“, „Agrião de Água“, „Waterkers“ in „Brunnenkresse“ še naprej uporabljajo za proizvode, ki niso v skladu s specifikacijo proizvoda „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ „izdelano po tradiciji“ Belgije, Španije, Francije, Nizozemske, Portugalske in Združenega kraljestva na ozemlju Unije, če se spoštujejo načela in pravila, ki se uporabljajo v njenem pravnem redu.
- (38) Glede na navedeno bi bilo treba ime „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ vpisati v register zajamčenih tradicionalnih posebnosti.

- (39) Prečiščeno specifikacijo proizvoda, vključno s sklicevanjem na trditve in nebitvene spremembe specifikacije proizvoda, o katerih sta se dogovorila Združeno kraljestvo in Belgija, bi bilo treba objaviti zgolj v informativne namene.
- (40) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za politiko kakovosti kmetijskih proizvodov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ime „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“(ZTP) se registrira.

Ime iz prvega odstavka opredeljuje proizvod iz skupine 1.6 Sadje, zelenjava in žita, sveži ali predelani, iz Priloge XI k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 668/2014 ^(¹).

Člen 2

Ime „Watercress“ se dopolni s trditvijo „made following the tradition of the United Kingdom“ ali „made following the tradition of Belgium“ ali „made following the tradition of Spain“ ali „made following the tradition of France“ ali „made following the tradition of The Netherlands“ ali „made following the tradition of Portugal“ ali „made following the tradition of“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

Ime „Cresson de Fontaine“ se dopolni s trditvijo „produit selon la tradition de la France“ ali „produit selon la tradition de la Belgique“ ali „produit selon la tradition de l’Espagne“ ali „produit selon la tradition des Pays Bas“ ali „produit selon la tradition du Portugal“ ali „produit selon la tradition du Royaume-Uni“ ali „produit selon la tradition de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

Ime „Berros de Agua“ se dopolni s trditvijo „elaborado según la tradición de España“ ali „elaborado según la tradición de Bélgica“ ali „elaborado según la tradición de Francia“ ali „elaborado según la tradición de los Países Bajos“ ali „elaborado según la tradición de Portugal“ ali „elaborado según la tradición del Reino Unido“ ali „elaborado según la tradición de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

Ime „Agrião de Água“ se dopolni s trditvijo „produzido segundo a tradição de Portugal“ ali „produzido segundo a tradição de Bélgica“ ali „produzido segundo a tradição de Espanha“ ali „produzido segundo a tradição de França“ ali „produzido segundo a tradição des Países Baixos“ ali „produzido segundo a tradição de Reino Unido“ ali „produzido segundo a tradição de“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

Ime „Waterkers“ se dopolni s trditvijo „vervaardigd volgens de traditie van België“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Spanje“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Frankrijk“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Nederland“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Portugal“ ali „vervaardigd volgens de traditie van Verenigd Koninkrijk“ ali „vervaardigd volgens de traditie van“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

Ime „Brunnenkresse“ se dopolni s trditvijo „hergestellt nach der Tradition Belgiens“ ali „hergestellt nach der Tradition Spaniens“ ali „hergestellt nach der Tradition Frankreichs“ ali „hergestellt nach der Tradition der Niederlande“ ali „hergestellt nach der Tradition Portugals“ ali „hergestellt nach der Tradition Vereinigten Königreichs“ ali „hergestellt nach der Tradition“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

⁽¹⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 668/2014 z dne 13. junija 2014 o pravilih za uporabo Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL L 179, 19.6.2014, str. 36).

Člen 3

Imena „Watercress“, „Cresson de Fontaine“, „Berros de Agua“, „Agrião de Água“, „Waterkers“ in „Brunnenkresse“ se lahko še naprej uporabljajo za proizvode, ki niso v skladu s specifikacijo proizvoda „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ „izdelano po tradiciji“ Belgije, Španije, Francije, Nizozemske, Portugalske in Združenega kraljestva na ozemlju Unije, če se spoštujejo načela in pravila, ki se uporabljajo v njenem pravnem redu.

Člen 4

Prečiščena različica specifikacije proizvoda je v Prilogi k tej uredbi.

Člen 5

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. oktobra 2022

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

„WATERCRESS“ / „CRESSON DE FONTAINE“ / „BERROS DE AGUA“ / „AGRIÃO DE ÁGUA“ / „WATERKERS“ / „BRUNNENKRESSE“

EU št.: TSG-GB-0062 – 6.12.2010

Združeno kraljestvo**1. Imena za registracijo**

„Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“

Ime je dopolnjeno s trditvijo „izdelano po tradiciji Združenega kraljestva“ ali „izdelano po tradiciji Belgije“ ali „izdelano po tradiciji Španije“ ali „izdelano po tradiciji Francije“ ali „izdelano po tradiciji Nizozemske“ ali „izdelano po tradiciji Portugalske“ ali „izdelano po tradiciji“, ki ji sledijo imena vseh ali nekaterih od teh držav članic ali tretje države.

2. Vrsta proizvoda

Skupina 1.6 Sadje, zelenjava in žita, sveži ali predelani

3. Razlogi za registracijo**3.1 Gre za proizvod:**

- katerega način proizvodnje, predelava ali sestava ustreza tradicionalni praksi za zadevni proizvod ali živilo,
- ki je proizveden iz surovin ali sestavin, ki se tradicionalno uporabljajo.

Vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ se iz semen *Nasturtium Officinale* goji v tekoči vodi, kar je tradicionalna metoda proizvodnje, ki se uporablja že več kot 200 let.

3.2 Gre za ime:

- ki se tradicionalno uporablja za označevanje specifičnega proizvoda,
- ki opredeljuje tradicionalne ali posebne lastnosti proizvoda.

Imena *water-cress* v Združenem kraljestvu, *cresson de fontaine* v Franciji, *berros de agua* v Španiji, *agrião de água* na Portugalskem, *waterkers* na Nizozemskem in v Belgiji ter *Brunnenkresse* v Nemčiji so se stoletja, še preden se je pred več kot 200 leti v Evropi začela komercialno proizvajati, uporabljala za natančno poimenovanje te variante v družini kreše, ki se goji v tekoči vodi. Kreša je ime rastline, pridevnik vodna pa je njena oznaka.

4. Opis**4.1 Opis proizvoda, za katerega se uporablja ime iz točke 1, vključno z njegovimi glavnimi fizikalnimi, kemijskimi, mikrobiološkimi ali organoleptičnimi značilnostmi, ki dokazujejo posebne lastnosti proizvoda (člen 7(2) te uredbe)**

Vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ z botaničnim imenom *Nasturtium officinale* je rastlina, ki uspeva v vodi ali mokrih tleh ter še vedno raste samoniklo v potokih in izvirih po vsej Evropi, pa tudi v številnih drugih državah po svetu z zmernim podnebjem. Rastlina se s svojim koreninskim sistemom pričvrsti na dno ali breg potoka ali izvira, tako da je voda ne more odnesti. Ta specifikacija proizvoda ne vpliva na nabiranje in prodajo vodne kreše „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“, ki raste v naravi, saj se nanaša le na komercialno proizvodnjo.

Pri komercialni proizvodnji se preprosto posnema, kako rastlina raste v naravi, pri čemer se uporabljajo hranila iz tekoče vode, saj bi to potrošniki pričakovali in razumeli pod imenom vodna kreša – voda je rastni substrat, kreša pa je rastlina.

Botanične sopomenke vrste *Nasturtium officinale* so *Rorippa nasturtium-aquaticum*, *Nasturtium nasturtium-aquaticum* in *Sisymbrium nasturtium-aquaticum* L. Izražajo pravo vodno naravo rastline in način, kako raste.

Proizvod ima lahko ob prodaji kupcem različno dolgo steblo in različne velikosti listov ter je lahko v različnih predstavitev in pakiranjih.

Tradicionalno gojeni pridelek se nabira v vodi, zanj pa so značilni mehki sočni listi srednje zelene barve, ki imajo celovit rob in so ovalne oblike. Stebla so čvrsta, malce svetlejša barve in imajo lahko nekaj stranskih korenin, ki segajo od pritrdišč listov do stebela.

Mikrobiološke lastnosti

izhajajo iz okolja, v katerem je rastlina gojena; pri komercialnem gojenju v tekoči izvirske vodi ali izvrtinah pridelek pridobi epifitsko mikrobno populacijo, za katero je značilno, da vsebuje veliko neškodljivih bakterij *Pseudomonas* sp. Rastlina se goji v tekoči vodi visoke mikrobiološke kakovosti.

Fizikalne lastnosti

- pernato sestavljeni listi s premenjalno razvrstitvijo lističev imajo 3–11 podolgovatih do ovalnih svetlečih, temno zelenih lističev, ki so na vrhu zaobljeni in nenazobčani ali pa imajo valovit nazobčan rob. Rastlina je navadno zelena (šestnajstiški zapis Hex 008000) do temno zelene barve (šestnajstiški zapis Hex 006400);
- stebela so plazeča se ali plavajoča in sočna ali mesnata;
- rastlina ima gladke vlaknaste korenine, ki omogočajo ukoreninjenje kjer koli vzdolž potopljenega stebela, zlasti pri členkih;
- rastlina ima bele cvetove s štirimi cvetnimi listi premera 3–5 mm, ki rastejo v grozdastih socvetjih na vrhu stebela ali na predelih med pritrdišči najvišjih listov in vrhnjim delom stebela. Majhni beli in zeleni cvetovi nastajajo v grozdih. Cvetovi se kot del naravnega življenjskega cikla rastlin pojavijo v zgodnjih poletnih mesecih, ko dnevi postajajo najdaljši;
- za primerjavo, zimska kreša je rodu *Barbarea Verna*, ima enojne pernato deljene zelene liste na stebelu, med cvetenjem pa ima rumene cvetove.

Kemijska sestava

- vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Berros de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ je bogata z glukozinolati in je edinstvena zaradi visoke vsebnosti glukozinolata B-feniletil glukozinolata, ki sprošča feniletil izotiocianat (PEITC). PEITC se sprosti med žvečenjem in daje značilen oster, pikanten okus. Značilni pikanten okus dajejo gorčična olja, ki jih vsebuje rastlina. Stres vpliva na raven PEITC v rastlini. Če je pridelek pod stresom zaradi nizke ali visoke temperature ali če primanjkuje vode, rastlina proizvede različne količine PEITC.

Organoleptične lastnosti

primerjalno preskušanje vodne kreše in kreše, gojene v zemlji, je pokazalo, da je barva vodne kreše temnejša/bolj zelena od barve kreše, gojene v zemlji, ter da ima vodna kreša precej pikantnejši okus in mehkejšo teksturo.

Leta 2009 je bila opravljena dodatna senzorična ocena, ki je pokazala še, da ima kreša, gojena v zemlji, šibkejši in manj pikanten okus. Evidentiranih je bilo tudi nekaj pripomb, da ima vzorec, gojen v vodi, temnejše liste in mehkejšo teksturo.

Ti oceni sta pokazali, da so bile v obeh primerih v okviru strokovno izvedene ocene pridelkov, gojenih v zemlji in tekoči vodi, opredeljene razlike, pri iskanju prednosti pa je bilo ugotovljeno, da je vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Berros de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ boljša – in to izključno na podlagi organoleptičnih lastnosti.

Vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ ima značilen gorčičen pookus; je pikantna, pekoča in malce pogreni.

- 4.2 Opis metode proizvodnje proizvoda, za katerega se uporablja ime iz točke 1, ki jo morajo proizvajalci upoštevati, po potrebi vključno z vrsto in značilnostmi uporabljenih surovin ali sestavin, in metode, po kateri je proizvod pripravljen (člen 7(2) te uredbe)

Vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ se mora gojiti v tekoči vodi z uporabo semen vrste *Nasturtium officinale*. Vendar se lahko seme poseje na primeren substrat v objektu za razmnoževanje, sadike pa se nato prenesejo na proizvodne grede.

Pridelek lahko raste vse leto v posebej izdelanih gredah. Tekoča voda, ki priteka iz naravnih izvirov ali vrtin, ima temperaturo običajno 10–18 °C, ki pridelek ščiti pred toplim in hladnim vremenom.

Da bi pridelek vseboval razmeroma enotne in dosledne količine PEITC (in tako imel razmeroma enoten okus), potrebuje stabilne rastne pogoje brez stresa, kar zadeva temperaturo, oskrbo z vodo in gnojila. Idealen način za vzdrževanje temperature je gojenje v tekoči vodi, kjer se v celotnem življenjskem ciklu rastline stalno dovaja tekoča voda, saj tekoča voda v vročih dneh pridelek hladi, v hladnih dneh pa ga ogreva.

Oskrba z vodo

tradicionalno se uporablja voda iz globokih naravnih izvirov ali vrtin, bogata z minerali, ki teče naravno ali se črpa, sprejemljivi pa so tudi drugi viri, če je njihova mikrobiološka kakovost ustrezno visoka (cilj je odsotnost bakterije *E. coli*, dovoljeno odstopanje za 100 cfu/100 ml, odsotnost listerie, dovoljeno odstopanje za 100 cfu/100 ml, odsotnost salmonele, odsotnost enterohemoragične *E. coli*) in neonesnaženost s površinsko vodo. Kakovost vode mora biti primerna za proizvodnjo minimalno predelanega živila, kar pomeni, da se lahko živilo uživa brez kuhanja.

Zasnova grede

lega proizvodnih gred se običajno določi glede na vir vode in izliv. Proizvodne grede so izdelane z neprepustnimi stranicami, po možnosti z naklonom od točke, kjer voda vstopi v grede, tako da se prepreči vstop površinske vode ali površinskega odtoka. Sveža voda se običajno usmerja na posamezne grede in regulira z ventili, pipami ali preprostimi odprtini v dovodni steni. Sodobnejši sistemi gojenja so zgrajeni tako, da omogočajo avtomatizirano oskrbo iz vodnih virov ter ciljno temperaturo, oskrbo z vodo in oskrbo z gnojili. Površina grede se razlikuje glede na lokacijo in državo. Preprečiti je treba dostop površinske vode ali površinskega odtoka na lokacijo. Na območju ne sme biti stalnih blatnih območij, ki bi lahko bila življenjski prostor za vodne polže.

Metode proizvodnje

nov pridelek bi bilo treba vzgojiti iz semen, da se prepreči kopičenje virusov, od katerih se nekateri prenašajo s semeni. Semena se sejejo neposredno na grede ali, kar je običajnejše, na kompost ali substratni material v objektu za razmnoževanje, kjer se vzgoji do faze prvega pravega lista (višine približno 3–5 cm). Kadar se pridelek nabira zgodaj poleti, mora novi pridelek iz semena najprej odcveteti, saj je naravno cvetenje značilno prav za ta letni čas. V drugih mesecih se lahko naberejo znova zrasle rastline. Ta postopek omogoča, da se pobrane rastline regenerirajo v nov pridelek. Številni pridelovalci proizvajajo svoje seme, pri čemer del pridelka pustijo, da odcveti in semeni, seme pa ponujajo tudi semenarska podjetja.

Pri neposrednem sejanju se lahko seme ročno ali strojno raztrese po proizvodnih gredah. Tudi sadike, vzgojene v objektu za razmnoževanje, se lahko posadijo ročno ali strojno, da se doseže ustrezna gostota na gredi, ki lahko zadrži vlago, obogateno s hranilnimi snovmi, kar omogoča zgodnje prodiranje v korenine in utrditev korenin.

Po tem lahko sveža voda, polna hranil, teče po temelju grede, s čimer pridelek prejme potrebne minerale in elemente v sledih, ki so nujni za rast. Pretok vode se poveča z zrelostjo pridelka, da se zadosti njegovim potrebam.

Kot dopolnilo k hranilnim snovem iz vode in z grede se lahko uporabljajo standardna vrtnarska gnojila z visoko vsebnostjo fosfatov, ki se uporabljajo po potrebi glede na potrebe pridelka.

Pridelek se mora gojiti v tekoči vodi, s koreninskim sistemom pa se lahko pričvrsti tudi na robove. Vrtna kreša iz semen *Lepidium sativum* se goji izključno v zemlji in se razlikuje od vodne kreše „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“.

Nabiranje

vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ se nabira za prodajo s koreninami ali brez njih in se prodaja oprana ali neoprana. Za proizvod, povezan v šopek, so običajno značilna stebela svetle barve, s katerih so v dolžini 5–6 cm odstranjeni listi in korenine, povezana pa so z elastiko ali vrvico, nad katero listi 2–5 cm visoko tvorijo glavo šopka. Vendar pa lahko pride do razlik v trženju proizvoda v smislu samega proizvoda (nepakirani lističi, cvetovi, s koreninami in/ali substratom ali brez) in v smislu pakiranja.

4.3 Opis ključnih elementov, ki opredeljujejo tradicionalne lastnosti proizvoda (člen 7(2) te uredbe)

Tradicionalna značilnost vodne kreše „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ izhaja iz metode njene proizvodnje in se s tekočo vodo povezuje že več tisoč let; v preteklosti je bil pridelek vedno povezan s proizvodnjo vodnega življa, njegova morfologija in okus pa sta s selekcijo in razmnoževanjem ostala nespremenjena. Danes je še vedno videti tako kot na ilustracijah rastline iz rimskih časov.

Glede na zapise je Hipokrat, ki je postavil temelje sodobne medicine, lokacijo za prvo bolnišnico na svetu na otoku Kos izbral blizu potoka, primernega za gojenje te rastline, ki je bila po njegovem mnenju ključna za zdravljenje njegovih pacientov. Tudi Rimljani so vodno krešo „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ gojili v tekoči vodi.

Nicholas Culpeper je v svoji knjigi *Complete Herbal*, ki je izšla leta 1653, vodno krešo opisal kot rastlino, ki raste v majhnih potočkih tekoče vode.

Prvo komercialno gojenje vodne kreše „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ je bilo sredi 18. stoletja v Nemčiji, v zgodnjem 19. stoletju pa so pridelek obsežno gojili v čistih, prosto tekočih potokih v južni Angliji. Ta metoda komercialne proizvodnje je ostala v bistvu nespremenjena, čeprav način gojenja vodne kreše „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ v tekoči vodi sega še v rimske čase. Glede proizvodnje v Franciji je Adolphe Chatin leta 1866 zapisal: „Ti jarki so bili ogromno gojišče vodne kreše, ki se je več let gojila na vodnih virih“.

Do konca 19. stoletja je bila vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ pomemben vir zaposlovanja in prihodka, saj se je pridelek dobavljaval glavnim somestjem po vsej severni Evropi. V Združenem kraljestvu so na primer železnico razširili vse do Alresforda v grofiji Hampshire, da so lahko na londonske tržnice vsak teden prepeljali več kot 30 ton vodne kreše. Obnovljena parna železnica je še danes znana kot The Watercress Line.

Obstaja več kinematografskih posnetkov iz tridesetih let prejšnjega stoletja, ki prikazujejo, kako vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ raste v tekoči vodi.

V vseh državah se mora tradicionalno proizvedena vodna kreša „Watercress“ / „Cresson de Fontaine“ / „Berros de Agua“ / „Agrião de Água“ / „Waterkers“ / „Brunnenkresse“ gojiti v tekoči vodi. Čiste izvirske vode, ki se dvigajo iz podzemeljskih plasti, vsebujejo vse potrebne minerale za rast, običajno pa primanjkuje fosforja. V severni Evropi je bil ta na srečo na voljo kot fosfatno gnojilo s počasnim sproščanjem v obliki bazične žindre, ki je bila stranski proizvod tradicionalnega postopka proizvodnje jekla. Skoraj 200 let se je pridelek gojil z uporabo čistih izvirskih voda, pri čemer so v grede dodajali bazično žlindro, ki je zagotavljala fosfatno gnojilo in elemente v sledih, ki jih rastlina ni mogla pridobiti iz tekoče vode. Danes se je postopek proizvodnje jekla spremenil in bazična žlindra ni več na voljo. Zato se zdaj namesto tega uporabljajo komercialna fosfatna gnojila s počasnim sproščanjem.

Pridelek se tradicionalno goji v tekoči vodi, zanj pa so značilni mehki, srednje zeleni sočni listi ovalne oblike. Stebla so čvrsta in lahko imajo nekaj stranskih korenin, ki segajo od pritrdišč listov do stebela. Rastline imajo značilen gorčični pookus, so pikantne, pekoče in malce pogrenijo.